ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑ RIEMANN

Έστω [α,β] ένα κλειστό διάστημα της ευθείας των πραγματικών αριθμών.

Διαμέριση P_ν του [α, β] λέγεται κάθε διατεταγμένο πεπερασμένο υποσύνολο του [α,β] με πρώτο στοιχείο το α και τελευταίο το β.

$$\mathbf{P_\nu} : \alpha = x_0 < x_1 < x_2 < ... < x_{\nu-1} < x_\nu = \beta$$

Η διαφορά $\Delta\chi_\kappa = \chi_\kappa - \chi_{\kappa-1}$ λέγεται πλάτος του κ υποδιαστήματος.

Λεπτότητα της διαμέρισης λ(P_ν) λέμε τον αριθμό max{ $\chi_\kappa - \chi_{\kappa-1}$, με κ= 0, 1, …ν}

Έστω $f : [a, \beta] \to \mathbb{R}$ φραγμένη στο [α, β] και P_ν μια διαμέριση του [α,β].

Θέτουμε για κάθε I = 1,2,3, …ν :

$$m = \inf\{ f(x) | x_{i-1} \le x \le x_i \}$$

$$M = \sup\{ f(x) | x_{i-1} \le x \le x_i \}$$

Το **κάτω άθροισμα Darboux L(f, P_ν)** της συνάρτησης για την διαμέριση P_ν

Ορίζεται ως : **L(f, P_ν) =** $\sum_{i=1}^{\nu} m_i (x_i - x_{i-1}) = \sum_{i=1}^{\nu} m_i \Delta x_i$

Το **άνω άθροισμα Darboux U(f, P_ν)** της συνάρτησης για την διαμέριση P_ν

Ορίζεται ως : **U(f, P_ν) =** $\sum_{i=1}^{\nu} M_i (x_i - x_{i-1}) = \sum_{i=1}^{\nu} M_i \Delta x_i$

Προφανώς **L(f, P_ν) ≤ U(f, P_ν).**

Άνω ολοκλήρωμα : $\overline{\int_{\alpha}^{\beta}} f(x)dx = \inf\{$ U(f, P_ν), με P_ν μια διαμέριση του [α,β]}

Κάτω ολοκλήρωμα : $\underline{\int_{\alpha}^{\beta}} f(x)dx = \sup\{$ L(f, P_ν), με P_ν μια διαμέριση του [α,β]}

Ορισμός: Μία συνάρτηση $f:[a,\beta]\to\mathbb{R}$ φραγμένη στο [α, β] λέγεται **ολοκληρώσιμη κατά Riemann** όταν και μονο όταν $\overline{\int_{\alpha}^{\beta}} f(x)dx = \underline{\int_{\alpha}^{\beta}} f(x)dx$ και η κοινή τιμή αυτή λέγεται **ορισμένο ολοκλήρωμα ή ολοκλήρωμα Riemann** της f στο [α,β] και συμβολίζεται με $\int_{a}^{\beta} f(x)dx$.

Το Άθροισμα Riemann S(f, P_ν) (ενδιάμεσο άθροισμα) της συνάρτησης για την διαμέριση P_ν , ορίζεται ως :

$$\mathbf{S(\, f, P_\nu\,) =} \sum_{k=1}^{\nu} f(\xi_\kappa)\Delta x_k = f(\xi_1)(x_1-x_0)+f(\xi_2)(x_2-x_1)+\ldots f(\xi_\nu)(x_\nu-x_{\nu-1})$$

Όταν για οποιαδήποτε διαμέριση P_ν του[α,β] και για οποιαδήποτε εκλογή των σημείων ξ_ν και όταν όλα τα Δχ τείνουν στο 0, και το παραπάνω άθροισμα τείνει στον ίδιο πραγματικό αριθμό τότε η συνάρτηση λέγεται **ολοκληρώσιμη κατά Riemann.**

Κριτήριο Ολοκληρωσιμότητας:

Μία συνάρτηση $f:[a,\beta]\to\mathbb{R}$ ορισμένη και φραγμένη στο [α, β] είναι **ολοκληρώσιμη κατά Riemann** όταν και μονο όταν για κάθε ε>0 υπάρχει μια διαμέριση P_ν του[α,β] τέτοια, ώστε U(f, P_ν) - L(f, P_ν) < ε.

ΤΟ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΘΕΩΡΗΜΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΟΥ

Έστω $f:[a,\beta]\to\mathbb{R}$ μια παραγωγίσιμη συνάρτηση σε ένα διάστημα [α, β] με παράγωγο f' ολοκληρώσιμη στο [α, β] Τότε,

$$\int_{\alpha}^{\beta} f'(x)dx = f(\beta)-f(a)$$

ΤΟ ΑΟΡΙΣΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑ

Αν $f:D\to\mathbb{R}$ μια συνάρτηση ορισμένη σε ένα διάστημα D τότε **αρχική συνάρτηση της f** (ή αντιπαράγωγος) λέγεται κάθε συνάρτηση $F:D\to\mathbb{R}$ παραγωγίσιμη στο D και αληθεύει $F'(x)=f(x)\ \forall x\in D$.

ΘΕΩΡΗΜΑ

Έστω F μια αρχική συνάρτηση της f σε διάστημα D. Τότε η συνάρτηση G είναι μια αρχική συνάρτηση της f στο διάστημα D, όταν και μόνο όταν η G έχει την μορφή $G(x)=F(x)+c,\quad \forall x\in D$ όπου c είναι μια σταθερά.

Το σύνολο όλων των αρχικών συναρτήσεων $F:D\to\mathbb{R}$ μιας συνάρτησης $f:D\to\mathbb{R}$ σε ένα διάστημα Dονομάζεται **αόριστο ολοκλήρωμα** της f στο D και συμβολίζεται με

$\int f(x)dx$. Ισχύει $\int f(x)dx=F(x)+c, c\in\mathbb{R}$.

Μπορούμε να γράψουμε : $\int F'(x)dx=F(x)+c$

ΑΟΡΙΣΤΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑΤΑ

$$\int\frac{1}{1+x^2}dx=Arc\tan x+c \qquad \int\frac{1}{k^2+x^2}dx=\frac{1}{k}Arc\tan\frac{x}{k}+c$$

$$\int\frac{1}{\sqrt{1+x^2}}dx=\ln(x+\sqrt{1+x^2})+c$$

$$\int\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}dx=Arc\sin x+c_1=-Arc\cos x+c_2$$

ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

ΘΕΩΡΗΜΑ Θεωρούμε τις συναρτήσεις f, g παραγωγίσιμες σε ένα διάστημα D (φραγμένο ή όχι) υποσύνολο του $\mathbb{R}$.

Τότε, αληθεύει η σχέση: $\int f(x)g'(x)dx=f(x)g(x)-\int f'(x)g(x)$.